

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 7. De resolutione emptionis ex ædilitio edicto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

ut traditur L. 2. C. de rescind. vendit. non autem laeso infra dimidium, idque ad cavendas tot lites, emendam incuriam contrahentium, excitandam majorem intentionem, ut laesi deinceps cautius mercari discant, arg. L. 2. C. de furtis; excipiunt tamen communiter casum, quo laesio infra dimidium contingeret in aestimatione dotis, sic Fachinaus l. 2. c. 29. Not. autem ex hoc, quod jure civili non succuratur per remedium legis 2. cit. laeso infra dimidium; non sequi laedentem, non teneri in conscientia ad supplendum, quod deest justo pretio, ut fatentur omnes. In foro autem Ecclesiastico, laeso infra dimidium, esto non concedatur actio directa eo titulo rescindendi emptionem, arg. c. Cum dilecti, de Empt. & vendit. & c. 6. eod. Conceditur tamen actio indirecta, nimirum per viam denunciationis, ut laedens adigatur ad satisfaciendum obligationi naturali, seu conscientiae; nam Ecclesia non patitur aliquid ultra justitiam fieri, ut dicitur, c. 1. §. sed diversam, de alienat. feudi.

1522 **Q**uestio est, an hoc beneficium cit. legis 2. non tantum venditori, de quo lex expressè loquitur; sed etiam Emptori concedatur? R. quòd sic, juxta communiorum Doctorum opinionem apud Haunold. tom. 4. de Just. contrav. 10. à n. 240. quia meritum causae, cui lex consulit, non tam respicit personas, quam ipsam laesionem; ergo si idem sit in Emptore, ac venditore, eadem etiam erit dispositio legis de Emptore; si autem quaras, quae laesio censeatur ultra dimidium? Resp. quòd Civilistae communiter dicant tunc, quando res valens solum 50. solvi debuit pretio ultra 100. Theologi autem; & Canonistae apud Haunold. cit. quando res valens tantum 50. solvi debuit majoris, quam 75. non autem si infra.

1523 **Q**uestio altera est, an hoc beneficium locum habeat non tantum in casu, quo laesio contingit in rebus immobilibus, & mobilibus pretiosis; sed etiam vilibus, modò laesio talis sit, ut meritò in judicium deduci possit? Resp. quòd sic; quia est idem meritum causae; an autem in aliis quoque contractibus (extra emptionem, & venditionem) locum

Tom. III.

habeat? dubitatur. Sed de hoc videri potest Barbosa in cit. c. Cum dilecti de Empt. Habere locum in transactione, si laesio facta est in aestimatione rei, super qua transactum est, docet Haunoldus cit. n. 242. ex L. Lucius 78. §. fin. ff. ad Senat. Consult. Trebell. & L. 15. §. 3. ff. de re judicat. Idem sentit Fachinaus cit. c. 20. si laesio facta sit in venditione facta ex decreto Judicis; quod etiam procedit de jure Canon. ex c. 3. & 6. de Empt.

§. 7.

De resolutione emptionis ex adilitio edicto.

Communis regula est, quod res vendita sine vitio praestanda sit. 1524 Deducitur ex L. 21. ff. tit. 1. de adilitio edicto, Redhibitione, & quanto minoris; nã si secus factum sit, laeso conceditur actio redhibitoria, & aestimatoria, seu quanto minoris. Redhibitoria est, qua agit ad redhibendam, seu iterum habendam (hoc est recipiendam) rem venditam; & ad restituendum pretium; aestimatoria, qua Emptor agit ad hoc, ut venditor refundat Emptori pretium, esto minoris emisset, si de vitio constitisset.

Questio est, quando competant Emptori haec actiones? Resp. redhibitoriam 1525 Emptori comperere, si, cognito vitio, nullo modo rem emisset; aestimatoriam, si non emisset tanti; illam, jure communi durare per 6. menses; istam, per annum; in arbitrio Emptoris esse, utrum experiri velit illa, vel ista; si autem unam elegerit, non posse postea alteram eligere L. 25. ff. de except. rei judicat.

Questio altera est, quae actio detur? 1526 postquam Emptor rem venditam venditori redhibuit, & hic est in mora reddendi pretium? R. quòd Emptori detur actio in factum. L. 31. §. 17. de act. redhib. scil. ad pretium recuperandum, & haec actio perpetua est. Not. autem actionem praescriptis verbis esse, qua actor concludit, Reum condemnari debere secundum verba praescripta, narratis scilicet verbis conventionis; Si autem verba non interveniunt, & est tale aliquod factum,

Zz

factum, propter quod est æquum dari actionem, isto casu *actio in factum* competit; ubi actor simpliciter narrat factum, & petit rem condemnari secundum qualitatem facti in libello deducti, sic Schneidevvinus l. 4. In tit. Tit. 15. de Interdict. n. 33.

ARTICULUS VI.

De periculo rei, perfecte, vel absolute vendita, ac eius fructibus.

1527 **R**esp. 1. Si venditor alicujus rei in specie (hoc est in individuo) non est in mora tradendi, nec specialem curam in se suscepit, & res perit, periculum esse Emptoris, modo eam servandi curam adhibuerit, quam solent alii diligentiores Patresfamilias; habetur L. 34. §. 4. ff. de Empt.

1528 **R**e. 2. Si contractus est conditionatus, & res perit ante conditionem positam, perire venditori; Si vero pendente conditione solum minuitur, vel deterioratur, posita conditione damnum esse emptoris, ac si in principio contractus talis fuisset, L. 8. ff. de pericul. & commod.

1529 **R**e. 3. Si res, quæ numero, pondere, vel mensura constare dicuntur, vendantur per *averfionem* (*Überhaupt*) v. g. totus grex ovium, totus acervus tritici; periculum esse penes Emptorem, postquam contractus est perfectus, & independens à conditione expressa, vel subintellecta; quia sic vendendo venditor à se avertit periculum; Secus est, si ex designato dolio vendatur solum aliqua portio, & non totum: tunc enim periculum est venditoris ante rem ad mensuram. L. 35. §. 5. ff. de contrah. empt. quia, ut ibi dicitur, in his contractus prius non est perfectus.

1530 **N**ot. autem, quod res constans numero, pondere, vel mensura, tota simul vendi possit, exprimendo aliquam quantitatem duplici modo; nimirum *vel ad corpus*; vel *ad quantitatem, seu mensuram*; tunc venditio fieri dicitur potius *ad corpus*, quam *ad mensuram*, quando quantitas non adjicitur taxativè, seu re-

strictivè (in signum intentionis alligata illi quantitati) sed demonstrativè, seu solum ad distinctionem hujus corporis ab alio; ut si quis dicat, vendo tibi meum fundum Tusculanum, qui est 10. jugerum; e contra, si diceret, vendo tibi tria prima jugera ex meo fundo Tusculano, quantitatis adjectio fieret restrictivè, & venditio esset ad quantitatem; his præmissis: quando quantitas est adjecta solum demonstrativè, solvendum est pretium, esto reperiatur quantitatis adjectæ excessus, vel defectus; quia sic fiat contractus quo ad substantiam. v. Molin. D. 367. n. 9.

Ad alteram partem de fructibus rei venditæ Suppon. quod venditor tamdiu rei venditæ maneat dominus, etiam facta ipsius rei traditione, quamdiu Emptor pretium non solvit, vel saltem offert, aut cautionem præsterit fidejussoriam, vel pignoratitiam, aut venditor fidem Emptoris sequatur; quia, si hæc deficiunt, traditio facta processit ex intentione conditionata, si aliquid prædictorum præstitum fuerit §. 42. In tit. de R. D. & L. 5. §. 18. ff. de tributor. act. Ex quo autem colligatur Emptori fides, habita à Creditore: v. Haunold. tom. 4. tit. 10. à n. 77.

Suppon. 2. quod regula generalis (*Res fructificat suo Domino*) patiat exceptionem in contractu emptionis. Nam, si post emptionem fundo aliquid per alluvionem accesserit, ad Emptoris commodum pertinet; cum commodum ejus esse debeat, cujus periculum est §. 3. In tit. h. t. Deinde fructus rei venditæ, tempore perfecti contractus pendentes, tam maturi, quam immaturi, sunt Emptoris, ac ei cum re tradendi L. 13. §. 10. ff. de act. empt. & L. 13. C. eod. intellige, nisi aliter conventum sit, ut ibidem dicitur; quia fructus pendentes sunt pars fundi. L. 44. ff. de rei vindic. Et hoc verum est, licet Emptor adhuc nihil eorum præstiterit, quorum defectu nondum in eum translatum est dominium; sic Haunold. tom. 4. de Just. tit. 10. n. 64. §. *Illud tamen*; quia tunc periculum fructuum jam est Emptoris; ergo & commodum, ut constat ex cit. §. 3.

Hoc probabilius etiam extenditur ad fru-